

ÁKVÖRÐUN EVRÓPUÞINGSINS OG RÁÐSINS nr. 1098/2008/EB**2014/EES/73/82****frá 22. október 2008****um Evrópuár baráttu gegn fátækt og félagslegri útilokun (2010) (*)**

EVROPUÞINGIÐ OG RÁÐ EVRÓPUSAMBANDSINS HAFU,

naðsynlegur þáttur í því að ná 10 ára stefnumótandi markmiði Sambandsins um hagvöxt, fleiri og betri störf og aukna félagslega samheldni.

með hliðsjón af stofnsáttmála Evrópubandalagsins, einkum 2. mgr. 137. gr.,

4) Á fundi leiðtogaráðsins í Lissabon voru aðildarríkin og framkvæmdastjórnin hvött til að gera ráðstafanir til að hafa „afgerandi áhrif á útrýmingu fátæktar“ fyrir árið 2010. Í því samhengi var samþykkt á fundi leiðtogaráðsins í Lissabon að taka upp opið samráðsferli (OMC) á þessu sviði.

með hliðsjón af tillögu framkvæmdastjórnarinnar,

5) Frá upphafi hefur opna samráðsferlið vegna félagslegrar verndar og félagslegrar aðlögunar verið mikilvægt tæki til að styðja við þessa pólitísku skuldbindingu og auka getu ESB til að styðja aðildarríkin í viðleitni þeirra til að auka félagslega samheldni.

með hliðsjón af álitum efnahags- og félagsmálanefndar Evrópubandalaganna ⁽¹⁾,

6) Með opna samráðsferlinu er hægt að efla gagnkvæma þekkingarmiðlun og hefja vitundarvakningu um margþætt eðli útilokunar og fátæktar. Með opna samráðsferlinu skapast aðstæður til að hafa meiri áhrif á vettvangi og sú merking sem Evrópusambandið leggur í félagsleg verðmæti verður sýnileg ríkisborgurinum.

með hliðsjón af álitum svæðanefndarinnar ⁽²⁾,

í samræmi við málsmeðferðina sem mælt er fyrir um í 251. gr. sáttmálans ⁽³⁾,

7) Þrátt fyrir þennan árangur líður umtalsverður hópur íbúanna enn skort, hefur takmarkaðan og lakari aðgang að þjónustu eða er útilokaður frá samfélaginu. Í sameiginlegu skýrslunni um félagslega vernd og félagslega aðlögun frá 2008 er lögð áhersla á þá staðreynd að 78 milljónir manns í Evrópusambandinu lifa við fátæktarmörk, þar af eru börn 19 milljónir. Kynjamunurinn er um það bil tvö prósentustig.

og að teknu tilliti til eftirfarandi:

1) Baráttu gegn fátækt og félagslegri útilokun er ein megin skuldbinding Evrópusambandsins og aðildarríkja þess.

8) Að auki er misskipting auðs og mikil fátækt vaxandi vandamál alls staðar í Evrópusambandinu.

2) Með Amsterdamsáttmálanum frá 1997 var nýjum ákvæðum um baráttuna gegn félagslegri útilokun bætt við fyrirliggjandi aðgerðasvið, sem falla undir félagsmálastefnu EB-sáttmálans, einkum 136. og 137. gr., og settur nýr lagarammi og grundvöllur fyrir nýjar skuldbindingar er varða stefnu á þessu sviði.

9) Í þágu félagslegrar og efnahagslegrar samheldni er þörf á stuðningi til harðbýlla svæða, svæða sem eiga í varanlegum erfðleikum við uppbyggingu, ystu svæða, tiltekinn eyja og aðildarríkja sem eru eyjar og til svæða þar sem flutningur framleiðsluaflla úr iðnaði í verslun og þjónustu (e. deindustrialisation) eða aðlögun iðnaðar (e. industrial conversion) hefur nýlega átt sér stað.

3) Á fundi leiðtogaráðsins í Lissabon 23. og 24. mars 2000 var viðurkennt að umfang fátæktar og félagslegrar útilokunar væri óviðunandi. Enn frekari uppbygging á Evrópusambandinu fyrir alla var þannig talin

(*) Þessi EB-gerð birtist í Stjtið. ESB L 298, 7.11.2008, bls. 20. Hennar var getið í ákvörðun sameiginlegu EES-nefndarinnar nr. 92/2009 frá 3. júlí 2009 um breytingu á bókun 31 við EES-samninginn, um samvinnu á sérstökum sviðum utan marka fjórþætta frelsisins, sjá *EES-viðbætur við Stjórnartíðindi Evrópusambandsins* nr. 56, 22.10.2009, bls. 25.

⁽¹⁾ Stjtið. ESB C 224, 30.8.2008, bls. 106.

⁽²⁾ Álit frá 18. júní 2008 (hefur enn ekki verið birt í Stjórnartíðindum ESB).

⁽³⁾ Álit Evrópuþingsins frá 17. júní 2008 (hefur enn ekki verið birt í Stjórnartíðindum ESB) og ákvörðun ráðsins frá 2. október 2008.

- 10) Félagsleg útilokun kemur niður á velferð borgaranna, takmarkar getu þeirra til að tjá sig og þátttöku í samfélaginu. Af þeim sökum skal beina viðeigandi athygli að þessum þáttum á Evrópuári baráttu gegn fátækt og félagslegri útilokun (hér á eftir nefnt „Evrópuárið“).
- 11) Í ályktun sinni frá 15. nóvember 2007 um stöðu félagslegs veruleika vakti Evrópuþingið athygli á því að aukin félagsleg samheldni og útrýming fátæktar og félagslegrar útilokunar verði að vera pólitískt forgangsverkefni Evrópusambandsins.
- 12) Framfylgja á baráttunni gegn fátækt og félagslegri útilokun bæði innan Evrópusambandsins og utan þess, í samræmi við þúsaldarmarkmið Sameinuðu þjóðanna sem Evrópusambandið og aðildarríkin hafa fallist á.
- 13) Vandamál fátæktar og félagslegrar útilokunar birtist í almennum, flóknum og margþættum myndum. Það tengist mörgum þáttum, s.s. tekjum og lífskjörum, þörf á menntun og mannsæmandi atvinnutækifærum, skilvirku félagsverndarkerfi, húsnæði, aðgangi að gæðapjónustu á sviði heilsuverndar og annarri þjónustu, sem og virkri þátttöku í samfélaginu. Af þeim sökum er nauðsynlegt að hagsmunaaðilar í öllum viðkomandi málaflokkum taki þátt.
- 14) Þar af leiðir að forvarnastarfið og baráttan gegn fátækt krefst margþættra stefnumála á lands-, svæðis- og staðarvísu sem tryggir jafnvægi milli efnahags- og félagsmálaflokkanna og markvissra áætlana fyrir hópa eða einstaklinga í sérstaklega viðkvæmum aðstæðum. Evrópuárið getur orðið hvati að eflingu margþættra stefnumála af því tagi ásamt frekari þróun á viðeigandi vísum.
- 15) Framkvæmdaáætlunin um félagsmál 2005 til 2010, sem kemur til viðbótar við og styður við Lissabon-áætlunina, gegnir lykilhlutverki við að efla þann þátt hagvaxtar er lýtur að félagsmálum og virkri þátttöku borgara í samfélaginu og á vinnumarkaðnum. Eitt af forgangsatridum framkvæmdaáætlunarinnar um félagsmál er að stuðla að jöfnum tækifærum fyrir alla, sem leið til félagslegrar samstöðu og samstöðu kynslóðanna og til að skapa þjóðfélag án fátæktar þar sem tekið er tillit til allra hópa.
- 16) Í aðgerðaáætlunum nokkurra aðildarríkja um félagslega aðlögun leggja þau áherslu á þá miklu fátækt og/eða hættu á útilokun sem tilteknir hópar standa frammi fyrir, þ.m.t. börn, þeir sem hætta snemma í skóla, einstæðir foreldrar, stórar fjölskyldur, fjölskyldur með eina fyrirvinnu, ungmenni, einkum ungar konur, eldra fólk, farandlaunþegar og þjóðernisminnihlutahópar, fatlað fólk og þeir sem það annast, heimilislaustr fólk, atvinnulaust fólk, einkum það sem hefur verið atvinnulaust í langan tíma, fangar, konur og börn sem eru þolendur ofbeldis og þeir sem misnota vímuefni í miklum mæli. Stefnan í hverju aðildarríki og stuðningsaðgerðir, sem beinast að viðkvæmstu hópunum, gætu verið veigamikill þáttur í baráttunni gegn fátækt og félagslegri útilokun.
- 17) Mannsæmandi starf getur dregið verulega úr hættu á því að viðkomandi einstaklingur búi við fátækt. Starf dugar þó í sjálfu sér ekki alltaf til þess að hefja fólk úr fátæk og hlutfall þeirra sem búa við fátæktmörk er enn tiltölulega hátt, jafnvel hjá þeim sem hafa atvinnu. Fátækt einstaklinga sem eru í starfi tengist lágum launum, launamuni kynjanna, lítilli færni, takmörkuðum starfsþjálfunartækifærum, þörfinni á að sameina fjölskyldulíf og starf, ótryggu starfi og vinnuskilyrðum, ásamt erfiðum heimilisaðstæðum. Þannig eru gott starf og félagslegur og efnahagslegur stuðningur nauðsynleg forsenda þess að hefja einstaklinga úr fátækt.
- 18) Skortur á grunnfærni og -menntun sem fellur að breytilegri þörf vinnumarkaðarins er einnig mikil hindrun hvað varðar aðlögun að samfélaginu. Vaxandi hættu er á að ný gjá myndist í þjóðfélaginu milli þeirra sem hafa aðgang að símenntun til að bæta ráðningarrhæfi sitt og aðlögunarrhæfni og til að stuðla að persónulegum þroska og virkri þátttöku í samfélaginu og þeirra sem eru félagslega útilokaðir og verða fyrir mismunun með ýmsu móti. Þeir sem ekki búa yfir fullnægjandi færni eiga erfiðara með að komast inn á vinnumarkaðinn og finna góð störf, þeir eru líklegri til að vera lengi atvinnulausir og ef þeir fá vinnu er líklegt að það sé láglaunastarf.
- 19) Framboð á og hæfni til að nota upplýsinga- og fjarskiptatækni (ICT) er í vaxandi mæli forsenda aðlögunar. Í ráðherraýfirlýsingu, sem var samþykkt 11. júní 2006 í Ríga, er kallað eftir upplýsingasamfélagi fyrir alla.
- 20) Almennur og pólitískur stuðningur er lykilatriði þess að aðgerðir Bandalagsins í baráttunni gegn fátækt og félagslegri útilokun skili árangri. Einnig styður skilvirk framkvæmd löggjafar Evrópusambandsins um jöfn tækifæri og bann við mismunun markmiðin með Evrópuárinu. Af þeim sökum skal Evrópuárið verða hvatning til að hefja vitundarvakningu, til að koma hreyfingu á málið og til að miðla bestu stafrænum milli aðildarríkja, staðbundinna og svæðisbundinna yfirvalda og alþjóðastofnana sem taka þátt í baráttunni gegn fátækt. Það skal stuðla að því að sérstök áhersla sé lögð á að hinn pólitíski vettvangur beini athygli sinni að og virki alla sem í hlut eiga til þess efla opið samráðsferli vegna félagslegrar verndar og félagslegrar aðlögunar, auk þess að stuðla að frekari aðgerðum og framtaksverkefnum á Bandalags- og landsvísu á þessu sviði, í tengslum við það fólk sem býr við fátækt og fulltrúa þess.
- 21) Á Evrópuárinu skal efla stefnur um virka aðlögun til að fyrirbyggja fátækt og félagslega útilokun og stuðla að bestu stafrænum á þessu sviði innan opna samráðsferlisins.

- 22) Mismunandi árangur, sem náðst hefur í aðildarríkjunum, hverju fyrir sig, og mismunandi félagshagfræðilegt og menningarlegt samhengi og forgangsröðun aðildarríkjanna kalla á að umtalsverður hluti aðgerða, sem heyrir undir Evrópuárið, verði dreifstýrður á landsvísu á grundvelli óbeins, miðlægs stjórnunarkerfis, í samræmi við málsmeðferðina sem mælt er fyrir um í c-lið 2. mgr. 54. gr. reglugerðar ráðsins (EB, KBE) nr. 1605/2002 frá 25. júní 2002 um fjárhagsreglugerðina sem gildir um fjárlög Evrópubandalaganna ⁽¹⁾ og reglugerð ráðsins (EB, KBE) nr. 2342/2002 frá 23. desember 2002 þar sem mælt er fyrir um ítarlegar reglur um framkvæmd reglugerðar ráðsins (EB, KBE) nr. 1605/2002 um fjárhagsreglugerðina sem gildir um fjárlög Evrópubandalaganna ⁽²⁾.
- 23) Framkvæmdastjórnin skal þó fylgjast með skilgreiningu á forgangsröðun stefnumála á landsvísu með það í huga að tryggja samræmi við stefnumarkmiðin sem samþykkt voru fyrir Evrópuárið og þar með við sameiginlegu markmiðin sem voru fastsett fyrir opna samráðsferlið.
- 24) Árangursrík samræming allra samstarfsaðila, sem vinna að þessu á vettvangi Bandalagsins, á lands-, svæðis- og staðarvísu er grundvallarforsenda þess að tryggja góðan árangur Evrópuársins. Staðbundnir og svæðisbundnir samstarfsaðilar hafa það sérstaka hlutverk að standa vörð um hagsmuni fólks sem býr við fátækt eða félagslega útilokun.
- 25) Þátttaka í Evrópuárinu skal vera opin aðildarríkjunum, ríkjum Fríverslunarsamtaka Evrópu (EFTA), ríkjum Evrópska efnahagssvæðisins (EES), í samræmi við ákvæði þess samnings, umsóknarlöndunum, sem njóta ávinnings af foraðildaráætlun, og löndum á vesturhluta Balkanskaga, í samræmi við skilyrði samninga hvers lands um sig, sem og löndum sem falla undir evrópsku nágrannastefnuna (European Neighbourhood Policy) í samræmi við ákvæði stefnumótunarskjalsins frá maí 2004 og aðgerðaráætlanir landanna.
- 26) Evrópuárið getur stuðlað að meiri samræmingu milli núverandi áætlana og framtaksverkefna í baráttunni gegn fátækt og félagslegri útilokun á vettvangi Bandalagsins, þ.m.t. opið samráðsferli vegna félagslegrar verndar og félagslegrar aðlögunar.
- 27) Tryggja skal að aðgerðin samrýmist og komi til fyllingar öðrum aðgerðum Bandalagsins, einkum PROGRESS-áætluninni, þróunarsjóðunum og Dreifbýlisþróunarsjóði evrópsks landbúnaðar (EAFRD), aðgerðum til að berjast gegn mismunun og stuðla að jafnrétti kynjanna og grundvallarréttindum, og aðgerðum á sviði menntunar og starfsmenntunar, menningarmála og þvermenningarlegrar umræðu, æskulýðsmála, réttinda og skyldna borgaranna, innflutnings fólks og rannsóknna.
- 28) Á Evrópuárinu skal haldið áfram með bestu starfsvenjur sem komið var á með fyrri Evrópuárum, þ.m.t. Evrópuári jafnra tækifæra fyrir alla (2007) og Evrópuári þvermenningarlegrar umræðu (2008).
- 29) Í þessari ákvörðun er mælt fyrir um fjárhagsgramma sem gildir á meðan áætlunin varir og er hann helsta viðmiðun fjárveitingavaldsins í skilningi 37. liðar samstarfssamnings frá 17. maí 2006 milli Evrópuþingsins, ráðsins og framkvæmdastjórnarinnar um eftirlit með fjárlögum og góða fjármálastjórnun ⁽³⁾.
- 30) Nauðsynlegar ráðstafanir til framkvæmdar þessari ákvörðun skulu samþykktar í samræmi við ákvörðun ráðsins 1999/468/EB frá 28. júní 1999 um reglur um meðferð framkvæmdavalds sem framkvæmdastjórninni er falið ⁽⁴⁾.
- 31) Þar eð aðildarríkin geta ekki fyllilega náð markmiðum þessarar ákvörðunar, m.a. vegna þess að til þess þarf marghliða samstarf, upplýsingaskipti milli landa og útbreiðslu góðra starfsvenja um allt Bandalagið, og þeim verður betur náð á vettvangi Bandalagsins vegna umfangs aðgerðarinnar, er Bandalaginu heimilt að samþykkja ráðstafanir í samræmi við dreiffræðisregluna eins og hún er sett fram í 5. gr. sáttmálans. Með þessari ákvörðun er ekki gengið lengra en nauðsynlegt er til að ná þessum markmiðum í samræmi við meðalhófsregluna eins og hún er sett fram í fyrrnefndri grein.

SAMÞYKKT ÁKVÖRDUN ÞESSA:

1. gr.

Evrópuárið

Með það í huga styðja aðgerðir Bandalagsins til að berjast gegn félagslegri útilokun skal árið 2010 tilnefnt sem „Evrópuár baráttunnar gegn fátækt og félagslegri útilokun“ (hér á eftir nefnt „Evrópuárið“).

2. gr.

Markmið og leiðbeinandi meginreglur

1. Markmiðin með Evrópuárinu og leiðbeinandi meginreglur eru sem hér segir:

- a) Viðurkenning réttinda — viðurkenning á þeim grundvallarréttindum fólks, sem býr við fátækt og félagslega útilokun, að lifa með mannlegri reisn og taka fullan þátt í samfélaginu. Evrópuárið mun hafa í för með sér vitundarvakningu meðal almennings um aðstæður fátæks fólks, einkum hópa eða einstaklinga í viðkvæmum aðstæðum, og það mun stuðla að virkum aðgangi að félagslegum, efnahagslegum og menningarlegum réttindum, sem og fullnægjandi úrræðum og gæðaþjónustu. Evrópuárið mun einnig stuðla að því að unnið sé á móti staðalímýndum og fordæmingu.

⁽¹⁾ Stjtið. EB L 248, 16.9.2002, bls. 1.
⁽²⁾ Stjtið. EB L 357, 31.12.2002, bls. 1.

⁽³⁾ Stjtið. ESB C 139, 14.6.2006, bls. 1.
⁽⁴⁾ Stjtið. EB L 184, 17.7.1999, bls. 23.

b) Sameiginleg ábyrgð og þátttaka — aukin almenn ábyrgð í stefnumálum er varða félagslega aðlögun og aðgerðir, með áherslu á sameiginlega ábyrgð eða einstaklingsábyrgð í baráttunni gegn fátækt og félagslegri útilokun, sem og mikilvægi þess að stuðla að og styðja við sjálfböðavinnu. Með Evrópuárinu er stuðlað að þátttöku einstaklinga og einkaaðila, m.a. með markvissri samvinnu. Það mun leiða til vitundarvakningar og stuðnings við málstaðinn og gera öllum borgurum kleift að leggja sitt af mörkum, einkum þeim einstaklingum sem hafa með beinum eða óbeinum hætti kynnst fátækt.

c) Samheldni — stuðla að aukinni samheldni í samfélaginu með vitundarvakningu meðal almennings um að allt samfélagið hafi hag af því að útrýma fátækt, að koma á réttlátri skiptingu og að koma í veg fyrir að einstaklingar lendi utangarðs. Evrópuárið stuðlar að samfélagi sem viðheldur góðum lífsgæðum og eykur þau, þ.m.t. gæði í tengslum við færni og atvinnu, félagslega velferð, þ.m.t. velferð barna, og jöfnum tækifæri fyrir alla. Enn fremur mun það tryggja sjálfbæra þróun og samstöðu milli kynslóða og innan þeirra og samfellu í stefnumálum er varða aðgerðir Evrópusambandsins um allan heim.

d) Skuldbinding og athafnir — að leggja áherslu á að ESB og aðildarríkin hafi af einurð skuldbundið sig til þess pólitískt að hafa afgerandi áhrif á útrýmingu fátækrar og félagslegrar útilokunar og að stuðla að þessari skuldbindingu og aðgerðum á öllum stigum stjórnsýslunnar. Með því að byggja á árangri og möguleikum opna samráðsferlisins vegna félagslegrar verndar og félagslegrar aðlögunar mun Evrópuárið verða til þess að efla pólitíska skuldbindingu með því að leggja pólitíska áherslu á og virkja alla hagsmunaaðila í forvörnum og baráttu gegn fátækt og félagslegri útilokun og hvetja til frekari aðgerða aðildarríkjanna og Evrópusambandsins á þessu sviði.

2. Við framkvæmd þessara markmiða skulu framkvæmdastjórnin og aðildarríkin taka mið af þeim forgangsverkefnum sem tilgreind eru í IV. hluta viðaukans.

3. gr.

Helstu aðgerðasvið

1. Aðgerðirnar á vettvangi Bandalagsins og hvers aðildarríkis um sig, sem er ætlað að uppfylla markmiðin sem sett eru fram í 2. gr., geta einkum verið eftirfarandi:

- a) fundir og viðburðir,
- b) upplýsingaherferðir, kynningar- og fræðsluáttak,
- c) kannanir og rannsóknir í öllu Bandalaginu eða í einstökum aðildarríkjum, byggðar á kyngreindri gagnasöfnun eftir því sem við á.

2. Upplýsingar um aðgerðirnar, sem um getur í 1. mgr., eru settar fram í viðaukanum.

3. Allar aðgerðir sem beinast að almenningi skulu vera með þeim hætti að allir hafi greiðan aðgang að þeim, þ.m.t. fólk sem býr við fátækt og fatlað fólk.

4. gr.

Samþætting kynja- og jafnréttissjónarmiða

Á Evrópuárinu skal taka mið af ólíkri áhættu og þáttum fátæktar og félagslegrar útilokunar sem konur og karlar búa við. Bandalagið og aðildarríkin skulu taka tillit til samþættingar kynja- og jafnréttissjónarmiða við framkvæmd Evrópuársins.

5. gr.

Samstarf og framkvæmd á vettvangi Bandalagsins

1. Samþykjka ber ráðstafanir, sem eru nauðsynlegar til framkvæmdar þessari ákvörðun, í samræmi við þá ráðgefandi málsmeðferð sem um getur í 2. mgr. 7. gr.

2. Framkvæmdastjórnin skal tryggja að aðgerðir Bandalagsins, sem falla undir þessa ákvörðun, komi til framkvæmda í samræmi við viðaukann.

3. Framkvæmdastjórnin skal einkum gera nauðsynlegar ráðstafanir til að tryggja að aðgerðir séu í samræmi við og komi til fyllingar aðgerðum Bandalagsins og þeim framtaksverkefnum sem um getur í 10. gr., með það í huga að uppfylla markmiðin sem sett eru fram í 2. gr.

4. Framkvæmdastjórnin skal sjá um regluleg skoðanaskipti við hagsmunaaðila, þ.m.t. þá sem starfa með fólki sem býr við fátækt, einkum á evrópskum vettvangi, um skipulag, framkvæmd, eftirfylgni og mat á Evrópuárinu. Hún skal koma viðeigandi upplýsingum á framfæri til almennings.

5. Framkvæmdastjórnin skal vera í nánú samstarfi við nefndina um félagslega vernd varðandi undirbúning og framkvæmd Evrópuársins og upplýsa, eftir því sem við á, aðrar viðkomandi nefndir eða vera í samráði við þær.

6. Framkvæmdastjórnin skal, eftir því sem við á, vera í samstarfi við aðrar stofnanir Evrópusambandsins, aðila, skrifstofur og embætti.

6. gr.

Samstarf og framkvæmd á innlendum vettvangi

1. Hvert aðildarríki skal tilnefna sinn framkvæmdaraðila til að skipuleggja þátttöku þess í Evrópuárinu og tryggja samræmingu á landsvísi. Framkvæmdaaðili hvers aðildarríkis ber ábyrgð á að skilgreina landsáætlunina og forgangsverkefni fyrir Evrópuárið og á því að velja einstakar aðgerðir sem tillaga er gerð um að Bandalagið fjármagni. Í hverju aðildarríki skal setja fram aðgerðaráætlun og forgangsverkefni fyrir Evrópuárið í samræmi við markmiðin sem eru tilgreind í 2. gr.

2. Málsmeðferð við fjárveitingar frá Bandalaginu vegna aðgerða hvers aðildarríkis er sett fram í II. hluta viðaukans.

10. gr.

3. Framkvæmdaaðili hvers aðildarríkis skal við störf sín, einkum við gerð landsáætlunarinnar og, eftir því sem við á, við framkvæmd Evrópuársins, hafa náð samráð og samstarf við breiðan hóp hlutaðeigandi hagsmunaaðila, þ.m.t. borgaraleg samtök og samtök sem verja hagsmuni eða koma fram fyrir hönd þeirra sem búa við fátækt og eru félagslega útilokaðir, aðila vinnumarkaðarins og svæðisbundin og staðbundin yfirvöld.

7. gr.

Nefnd

1. Framkvæmdastjórnin skal njóta aðstoðar nefndar (hér á eftir kölluð „nefndin“).

2. Þegar vísað er til þessarar málsgreinar skulu 3. og 7. gr. ákvörðunar 1999/468/EB gilda, með hliðsjón af ákvæðum 8. gr. hennar.

3. Hver fulltrúi aðildarríkis í nefndinni skal tilnefndur, þar sem því verður við komið, af framkvæmdaaðila aðildarríkisins sem um getur í 1. mgr. 6. gr.

8. gr.

Fjárhagsákvæði

1. Heimilt er að styrkja aðgerðir á vettvangi Bandalagsins um allt að 80%, eins og kemur fram í I. hluta viðaukans, eða gera kaupsamninga sem eru fá fjármagn á fjárlögum Evrópusambandsins.

2. Aðgerðir á lands-, svæðis- eða staðbundnum vettvangi má að hluta fjármagna af fjárlögum Evrópusambandsins eða að hámarki 50% af aðstoðarhæfum heildarkostnaði aðgerðanna, í samræmi við málsmeðferðina sem sett er fram í II. hluta viðaukans.

9. gr.

Málsmeðferð við umsóknir og val

1. Framkvæmdastjórnin tekur ákvarðanir um fjármögnun aðgerða skv. 1. mgr. 8. gr., í samræmi við þá ráðgefandi málsmeðferð sem um getur í 2. mgr. 7. gr.

2. Framkvæmdaaðili í hverju aðildarríki skal leggja fram beiðni um fjárhagsaðstoð vegna aðgerða skv. 2. mgr. 8. gr. fyrir framkvæmdastjórnina í samræmi við málsmeðferðina sem sett er fram í II. hluta viðaukans.

Samræmi og fylling

1. Framkvæmdastjórnin skal, ásamt þáttökuríkjunum, tryggja samræmi milli þeirra ráðstafana, sem kveðið er á um í þessari ákvörðun, og annarra landsbundinna, svæðisbundinna og staðbundinna aðgerða og framtaksverkefna Bandalagsins.

2. Þau skulu enn fremur tryggja að Evrópuárið falli að öllu leyti að fyrirbyggjandi framtaksverkefnum og úrræðum Bandalagsins, á innlendum vettvangi og svæðisbundnum vettvangi í þeim tilvikum þar sem þau geta stuðlað að því að markmiðum Evrópuársins verði náð.

11. gr.

Þáttökulönd

Eftirtöldum löndum er frjálst að taka þátt í Evrópuárinu:

- a) aðildarríkjum,
- b) umsóknarlöndum, sem njóta ávinnings af foraðildaráætlun, í samræmi við almennar meginreglur og almenna skilmála og skilyrði fyrir þáttöku viðkomandi landa í áætlunum Bandalagsins, sem mælt er fyrir um í rammasamningnum og ákvörðunum samstarfsráða, eftir því sem við á,
- c) löndunum á vesturhluta Balkanskaga, í samræmi við ráðstafanir sem gerðar verða í samkomulagi við þessi lönd á grundvelli rammasamningsins um almennar meginreglur um þáttöku þeirra í áætlunum Bandalagsins,
- d) EFTA-ríkjum sem eru aðilar að EES-samningnum, í samræmi við ákvæði í þeim samningi,
- e) samstarfslöndum í evrópsku nágrannastefnunni (ENP), í samræmi við almennar meginreglur og almenna skilmála og skilyrði fyrir þáttöku viðkomandi landa í áætlunum Bandalagsins, sem mælt er fyrir um í stefnumótunarskjalinu frá maí 2004 og aðgerðaráætlunum landanna. Hvers konar fjárhagsstuðningur Bandalagsins við aðgerðir í samstarfslöndum í evrópsku nágrannastefnunni í þessu samhengi fellur undir stjórnþæki evrópsku nágrannastefnunnar í samræmi við forgangsverkefni og málsmeðferð sem komið var á vegna almenns samstarfs við þessi lönd.

12. gr.

Fjárveiting

1. Fjárhagsramminn fyrir framkvæmd þeirra aðgerða, sem um getur í þessari ákvörðun, fyrir tímabilið 1. janúar 2009 til 31. desember 2010, skal vera 17 000 000 evrur, þar af skulu 6 500 000 evrur vera fyrir tímabilið fram til 31. desember 2009.

2. Árlegar fjárveitingar skulu háðar samþykki fjárveitingavaldsins og rúmast innan ramma fjárhagsrammans 2007-2013.

13. gr.

Alþjóðleg samvinna

Að því er Evrópuárið varðar er framkvæmdastjórninni heimilt að starfa með viðeigandi alþjóðastofnunum, einkum Evrópuráðinu, Alþjóðavinnuálagstofnuninni og Sameinuðu þjóðunum.

14. gr.

Vernd fjárhagslegra hagsmuna Bandalagsins

Framkvæmdastjórnin skal tryggja vernd hagsmuna Bandalagsins þegar gripið er til aðgerða sem fjármagnaðar eru samkvæmt þessari ákvörðun, með því að beita fyrirbyggjandi aðgerðum gegn svikum, spillingu og hvers konar öðru ólöglegu athæfi, með því að beita skilvirku eftirliti og endurheimta fjárhæðir, sem greiddar hafa verið á óréttmætan hátt, og, ef í ljós kemur að reglur eru ekki virtar, með viðurlögum sem eru skilvirk, í réttu hlutfalli við brotið og letjandi í samræmi við reglugerð ráðsins (EB, KBE) nr. 2988/95 frá 18. desember 1995 um verndun fjárhagslegra hagsmuna Evrópubandalaganna ⁽¹⁾ og reglugerð ráðsins (KBE, EB) nr. 2185/96 frá 11. nóvember 1996 um vettvangsskoðanir og athuganir sem framkvæmdastjórnin framkvæmir til þess að vernda fjárhagslega hagsmuni Evrópubandalaganna gegn svikum og öðrum brotum ⁽²⁾, og reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (EB) nr. 1073/1999 frá 25. maí 1999 um rannsóknir Evrópuskrifstofunnar um aðgerðir gegn svikum (OLAF) ⁽³⁾.

15. gr.

Eftirlit og mat

1. Framkvæmdastjórnin skal, eigi síðar en 31. desember 2011, leggja fyrir Evrópuþingið, ráðið, efnahags- og félagsmálanefnd Evrópubandalaganna og svæðanefndina skýrslu um framkvæmd, niðurstöður og heildarmat á þeim aðgerðum sem kveðið er á um í þessari ákvörðun.

2. Í skýrslunni skulu einnig vera upplýsingar um að hvaða leyti tillit hefur verið tekið til kynjaþáttarins í aðgerðum Evrópuársins og hvernig Evrópuárið hefur nýst hópum eða einstaklingum í viðkvæmum aðstæðum.

16. gr.

Gildistaka

Ákvörðun þessi öðlast gildi á tuttugasta degi eftir að hún birtist í *Stjórnartíðindum Evrópusambandsins*.

Gjört í Strassborg 22. október 2008.

Fyrir hönd Evrópuþingsins,

H.-G. PÖTTERING

forseti.

Fyrir hönd ráðsins,

J.-P. JOUYET

forseti.

⁽¹⁾ Stjtuð. EB L 312, 23.12.1995, bls. 1.

⁽²⁾ Stjtuð. EB L 292, 15.11.1996, bls. 2.

⁽³⁾ Stjtuð. EB L 136, 31.5.1999, bls. 1.

VIDAUKI

Nánari lýsing á aðgerðunum sem um getur í 3. gr. þessarar ákvörðunar

I. AÐGERÐIR Á VETTVANGI BANDALAGSINS

1. Fundir og viðburðir:

Skipulag funda og viðburða á vettvangi Bandalagsins, sem ætlaðir eru til vitundarvakningar um málefni sem tengjast Evrópuárinu og um fátækt og félagslega útilokun, auk þess að skapa vettvang til að skiptast á hugmyndum. Þessir fundir ná til hlutaðeigandi hagsmunaaðila og verða skipulagðir í samstarfi við fátækt fólk og borgaraleg samtök sem koma fram fyrir hönd þess hóps. Þessir fundir og viðburðir munu auðvelda undirbúning ráðstafana og aðferða með tilliti til félagslegrar valdeflingar fyrir alla og bæta úr því sem á skortir í stefnumálum, auk þess að leiða til vitundarvakningar meðal hlutaðeigandi aðila og stofnana um hversu margþætt fátækt og félagsleg útilokun er (einkum meðal kvenna og barna), þ.m.t. aðgangur að störfum, húsnæði, félagslegri vernd, fjölskyldustuðningi, heilbrigðis- og félagsþjónustu.

2. Upplýsingaherferðir og kynningarátak sem fela í sér:

- skipulagningu margs konar samstöðuverkefna til að draga úr fátækt og félagslegri útilokun, sem veita öllum borgurum tækifæri til að leggja sitt af mörkum með beinum hætti eða í gegnum samtök sín, einnig í litlum mæli og í hvaða mynd sem er. Fjölmíðlaherferðir á vettvangi Bandalagsins og í hverju aðildarríki geta stutt fjárflyunaraðgerðir í tengslum við Evrópuárið,
- mótun kennimerkis, sem fæst með ýmiss konar sniði, og slagorða fyrir Evrópuárið til nota í tengslum við allar aðgerðir sem tengjast Evrópuárinu,
- upplýsingaherferð á vettvangi Bandalagsins sem fram fer á lands- eða staðarvísu og byggir hvort tveggja á hefðbundnum og nýjum samskiptaleiðum og nýrri tækni,
- gerð samskipta- og fjölmiðlataekja sem eru aðgengileg alls staðar í Bandalaginu til að örva áhuga almennings,
- viðeigandi ráðstafanir og framtaksverkefni til að veita upplýsingar, birta niðurstöðurnar og auka sýnileika áætlana Bandalagsins, aðgerða og framtaksverkefna sem stuðla að því að markmiðum Evrópuársins verði náð,
- viðeigandi framtaksverkefni menntastofnana, frjálsra félagasamtaka og góðgerðarsamtaka innan Bandalagsins og í einstökum aðildarríkjum, til að miðla upplýsingum um Evrópuárið og um ráðstafanir til að berjast gegn fátækt og félagslegri útilokun,
- skipulagningu samkeppna á evrópskum vettvangi þar sem lögð er áhersla á árangur og reynslu af viðfangsefnum Evrópuársins,
- sterka tengingu við samtök og geira sem venjulega eru ekki þátttakendur í málum sem tengjast fátækt og félagslegri útilokun (t.d. íþróttir, listir), þ.m.t. notkun vitnisburða og „sendiherra“,
- stofnun upplýsingavefseturs um Evrópu.

3. Aðrar aðgerðir:

- Kannanir og rannsóknir sem taka til alls Bandalagsins, sem byggja á kyngreindri gagnaöflun, eftir því sem við á, til að meta og skýra frá undirbúningi, skilvirkni og tafarlausum áhrifum og langtímaáhrifum Evrópuársins. Til að auðvelda leit að nýjum lausnum mun ein könnun af þessu tagi einnig meta viðhorf almennings til stefnumála er varða baráttuna gegn fátækt og félagslegri útilokun, þ.m.t. eftir því sem við á, félagsverndarkerfa og hugsanlegs hlutverks Evrópusambandsins í baráttunni gegn fátækt og útilokun. Könnunin verður gerð árið 2009 svo að hægt verði að kynna niðurstöður hennar á opnunarráðstefnu Evrópuársins.

- Efling rannsóknna á því hver eru tengsl mikillar fátæktar og grundvallarréttinda.
- Samvinna við einkageirann, útvarpsrekendur og aðra sem sinna fjölmiðlun sem samstarfsaðila við það verkefni að dreifa upplýsingum um Evrópuárið, auk aðgerða sem beinast að langtímaumræðum um félagsleg málefni.
- Tækniástoð til að auðvelda yfirfærslu þekkingar.
- Matsskýrsla um árangur og áhrif Evrópuársins.

Hægt væri að koma á sérstakri tengingu við skipulagningu atburða á Evrópuvettvangi og alþjóðavettvangi, einkum með því að skapa samvirkni milli Evrópuársins og þeirrar starfsemi er tengist alþjóðadegi Sameinuðu þjóðanna um útrýmingu fátæktar hinn 17. október.

Framkvæmdastjórnin getur nýtt sér tækni- og/eða stjórnsýsluástoð, sem hvort tveggja framkvæmdastjórnin og þátttökuríkin hafa hag af, t.d. með því að fjármagna álitserðir utanaðkomandi sérfræðinga um tiltekin málefni.

4. Fjármögnun

Með fyrirvara um ákvæði 8. og 12. gr. þessarar ákvörðunar getur fjármögnun verið:

- kaup á vörum og þjónustu, einkum á sviði fjarskipta, með útboðum,
- kaup á ráðgjafarþjónustu með útboði,
- styrkir, veittir til að standa straum af kostnaði við sérstaka viðburði sem eru skipulagðir á vettvangi Bandalagsins til að leggja áherslu á og leiða til vitundarvakningar um Evrópuárið. Slík fjárframlög skulu ekki fara yfir 80% af heildarútgjöldum styrkþegans.

II. SAMEIGINLEG FJÁRMÖGNUN AÐGERÐA Á LANDSVÍSU

Í þessum aðgerðum skal taka mið af nauðsyn þess að bjóða fjármögnunartækifæri sem tryggja aðgang grasrótsamtaka og fyrir verkefni sem ystu jadarhópar taka þátt í.

1. Aðgerðir á lands-, svæðis- eða staðbundnum vettvangi er hægt að fjármagna á fjárlögum Bandalagsins svo að nemi allt að 50% af aðstoðarhæfum heildarkostnaði fyrir hvert þátttökuríki. Sameiginleg fjármögnun innanlands skal vera jafnhá fjármögnun ESB og skal a.m.k. 50% koma úr opinberum sjóðum eða frá einkaaðilum. Við val á aðgerðum er framkvæmdaaðilum aðildarríkjanna frjálst að ákveða hvort og að hve miklu leyti þeir fara fram á sameiginlega fjármögnun frá þeim samtökum sem bera ábyrgð á framkvæmd einstakra aðgerða.
2. Eftir samþykkt þessarar ákvörðunar mun framkvæmdastjórnin undirbúa stefnumótandi grunnskjal þar sem fastsett verða, ásamt markmiðunum sem sett eru fram í 2. gr. þessarar ákvörðunar, helstu forgangsatríði við framkvæmd aðgerða Evrópuársins, þ.m.t. lágmarksskilyrði um þátttöku aðila í hverju aðildarríki og aðgerðir.
3. Að því er varðar þetta stefnumótandi grunnskjal mun framkvæmdaraðili aðildarríkis, að höfðu samráði við fulltrúa borgaralegs samfélags, leggja fram landsáætlun um framkvæmd Evrópuársins í nánú samstarfi og samræmi við landsáætlanir um félagslega vernd og félagslega aðlögun.
4. Framkvæmdaaðili hvers aðildarríkis leggur fram eina umsókn um fjárframlög frá Bandalaginu. Styrkumsókninni skal fylgja lýsing á landsáætluninni og forgangsverkefnum á Evrópuárinu og þeim aðgerðum sem lagt er til að verði fjármagnaðar. Styrkumsókninni skal fylgja sundurliðuð fjárhagsáætlun þar sem fram kemur heildarkostnaður við þær aðgerðir sem fyrirhugaðar eru og fjárhæðir og uppruni sameiginlegrar fjármögnunar. Heimilt er að telja með aðstoðarhæfan kostnað, vegna starfsmanna og stjórnunar sem framkvæmdaaðili aðildarríkis hefur stofnað til.
5. Samþykkt heildarstyrkja til þátttökuríkja veltur á því að hve miklu leyti komið er til móts við markmiðin, sem sett eru fram í 2. gr. þessarar ákvörðunar, og eru útfærð í hinu stefnumótandi grunnskjali, í landsáætluninni um framkvæmd Evrópuársins.

6. Framkvæmdastjórnin mun meta umsóknir um fjárframlög frá Bandalaginu, sem framkvæmdaraðilar aðildarríkjanna leggja fram, þ.m.t. með því að kanna hvort þær samrýmist þeim markmiðum sem um getur í 2. gr. þessarar ákvörðunar. Ef nauðsyn krefur skal framkvæmdastjórnin fara fram á að umsóknirnar verði lagfærðar.
7. Aðgerðir, sem falla undir 1. lið hér að framan, geta m.a. verið:
  - a) fundir og viðburðir í tengslum við markmið Evrópuársins, þ.m.t. viðburðir innanlands til að hefja og kynna Evrópuárið, hafa hvetjandi áhrif og koma á opnum vettvangi fyrir umræðu um markvissar aðgerðir til að berjast gegn fátækt og félagslegri útilokun,
  - b) málstofur um gagnkvæma þekkingarmiðlun á lands-, svæðis- og staðarvísu,
  - c) aðrir atburðir í tengslum við undirbúning á framtaksverkefnum á vettvangi Bandalagsins (t.d. árlegu evrópsku hringborðsumræðurnar um fátækt og félagslega útilokun og Evrópufundur fátæks fólks),
  - d) upplýsingaherferðir, fræðslu- og kynningarátak og aðrar aðgerðir í skólum og ráðstafanir sem hafa mikil margfeldisáhrif við að koma á framfæri þeim meginatriðum og gildum sem liggja að baki Evrópuárinu á lands-, svæðis- og staðarvísu, þ.m.t. skipulagning verðlaunaafhendinga og samkeppna,
  - e) skýrslur og rannsóknir aðrar en þær sem taldar eru upp í 3. lið I. hluta til að rannsaka ítarlegar helstu málefni Evrópuársins,
  - f) starfsþjálfunartækifæri fyrir opinbera starfsmenn, aðila vinnumarkaðarins, fjölmiðla, fulltrúa frjálsra félagasamtaka og aðra aðila til að auka þekkingu sína á fyrirbærinu fátækt og félagsleg útilokun, á stefnum er varða félagslega aðlögun í hverju aðildarríki og á vettvangi Evrópu og um mismunandi stjórntæki sem fyrir hendi eru, til að auka getu þeirra til að takast á við málefni tengd fátækt og hvetja þessa aðila til að vera virkir þátttakendur í baráttunni gegn fátækt og félagslegri útilokun,
  - g) samstarf við fjölmiðla,
  - h) þróun svæðis- og staðbundinna tilraunaáætlana um aðgerðir vegna félagslegrar aðlögunar.

III. STUÐNINGUR ANNAR EN FJÁRHAGSLEGUR

Bandalagið mun veita annan stuðning en fjárhagslegan, þ.m.t. skriflega heimild til að nota sérstakt kennimerki sem búið var til fyrir Evrópuárið og annað efni sem tengist Evrópuárinu vegna framtaksverkefna sem opinberar eða einkareknar stofnanir taka að sér, að því tilskildu að þær síðarnefndu geti veitt framkvæmdastjórninni tryggingu — á grundvelli sérstakra viðmiðana sem settar eru fram í hinu stefnumótandi grunnskjali — á því að framtaksverkefni, sem um er að ræða, séu eða verði innt af hendi á meðan Evrópuárið stendur yfir og þau séu líkleg til að leggja verulega mikið af mörkum til þess að ná markmiði þess eða markmiðum.

Framtaksverkefni, sem skipulögð eru í þriðju löndum í tengslum við Evrópuárið, eða samvinna tengd því geta einnig fengið annan stuðning en fjárhagslegan frá Bandalaginu og notað kennimerkið og annað efni sem tengist Evrópuárinu.

IV. STARFSEMI Á EVRÓPUÁRINU SEM NÝTUR FORGANGS

Með tilliti til margþætts eðlis fátæktar og félagslegrar útilokunar og með það í huga að samþætta forvarnir og baráttuna gegn fátækt og félagslegri útilokun öðrum stefnumálum skulu aðgerðir Evrópuársins miða að því að skapa greinilegan ávinning og gagnlega viðbót við opna samráðsferlið vegna félagslegrar verndar og félagslegrar aðlögunar. Þessi starfsemi skal því beinast að takmörkuðum fjölda forgangssviða.

Í samræmi við þá greiningu sem gerð hefur verið og þau forgangsverkefni, sem eru skilgreind í sameiginlegu skýrslunni um félagslega vernd og félagslega aðlögun, skal lögð sérstök áhersla á eftirfarandi viðfangsefni á Evrópuárinu:

- að stuðla að margþættum og heilsteypum áætlunum um að fyrirbyggja og draga úr fátækt, einkum mikilli fátækt, og aðferðum sem komið yrði á í öllum viðkomandi málaflokkum,

- að berjast gegn fátækt barna, þ.m.t. yfirfærslu fátækta milli kynslóða, sem og fátækta innan fjölskyldna, með sérstakri áherslu á stórar fjölskyldur, einstæð foreldri og fjölskyldur sem annast fatlaða einstaklinga, ásamt fátækt sem börn á stofnunum búa við,
- að stuðla að vinnumarkaði fyrir alla, takast á við fátækt einstaklinga sem eru í vinnu og nauðsyn þess að það borgi sig að vinna,
- að útrýma ójöfnuði í tengslum við menntun og þjálfun, þ.m.t. þjálfun í stafrænu læsi og að stuðla að jöfnum aðgangi fyrir alla að upplýsinga- og fjarskiptatækni, þar sem lögð er sérstök áhersla á sérþarfir fatlaðra,
- að fást við kynbundna og aldursbundna þætti í tengslum við fátækt,
- að tryggja jafnan aðgang að fullnægjandi úrræðum og þjónustu, þ.m.t. að mannsæmandi vistarverum, heilsuvernd og félagslegri vernd,
- að auðvelda aðgang að tækifærum til menningar- og tólmundastarfs,
- að vinna bug á mismunun og stuðla að félagslegri aðlögun innflytjenda og þjóðernisminnihluta,
- að stuðla að heildstæðum aðferðum til að virkja alla til þátttöku í samfélaginu,
- að fjalla um þarfir fatlaðra og fjölskyldna þeirra, heimilislausra og annarra hópa eða einstaklinga sem búa við viðkvæmar aðstæður.

Við skipulagningu starfsemi Evrópuársins í samræmi við áðurgreind forgangsverkefni munu þátttökulöndin laga hana að lands-, svæðis- og staðbundnum aðstæðum og viðfangsefnum, þ.m.t. með tilliti til svæðisbundinnar samheldni.

Í ljósi markmiðanna, sem sett eru fram í 2. gr. þessarar ákvörðunar, skal þátttökusjónarmiðið felld inn í öll forgangsverkefni.

Samkvæmt 4. gr. þessarar ákvörðunar skulu framkvæmdastjórnin og aðildarríkin taka í þeirri starfsemi er tengist Evrópuárinu tillit til þess að konur og karlar upplifa fátækt og félagslega útilokun með ólíkum hætti. Þau skulu einnig tryggja að kynja- og jafnréttissjónarmið séu samþætt í forgangsverkefnum fyrir Evrópuárið með það í huga að stuðla að jafnrétti kynjanna.
